

KARTA PRZEDMIOTU

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	PRAWO KANONICZNE
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	CANON LAW
Kierunek studiów	TEOLOGIA
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Nauki Teologiczne
Język wykładowy	polski

Koordynator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Ks. dr hab. Sylwester Kasprzak, prof. KUL
---	---

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30		5
konwersatorium			
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
praktyki			
inne			

Wymagania wstępne	brak
-------------------	------

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Wiedza:

1. zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu prawa kanonicznego i normami kanonicznymi zawartymi w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 roku promulgowanego przez Papieża bł. Jana Pawła II.
2. wyjaśnienie specyfiki prawa kanonicznego i jego porządku prawnego, który spełnia swoją rolę we wspólnocie Kościoła dla dobra wspólnego i dobra duchowego wiernych.
3. zapoznanie studentów z podstawowymi instytucjami, które funkcjonują w systemie prawa kościelnego, z jego źródłami, a także z funkcjonowaniem instytucji takich jak władza w Kościele, prawo małżeńskie, kościelne prawo karne, prawo o sakramentach; ustrój hierarchiczny w Kościele, administracja w Kościele, sądownictwo kościelne.
4. zapoznanie studentów z perspektywami rozwoju prawa kanonicznego w przyszłości.

Umiejętności:

1. WYROBIENIE umiejętności posługiwania się specjalistyczną terminologią z zakresu prawa kanonicznego i interpretując przepis prawny.
2. WYROBIENIE umiejętności samodzielnego myślenia i dostrzegania problemów kanonicznych w instytucji Kościoła.
3. WYROBIENIE umiejętności w zakresie korzystania z różnych źródeł prawa kanonicznego powszechnego i polskiego, jak również z innych dokumentów papieskich, konstytucji, encyklik czy

adhortacji papieża z czasów historycznych; a przede wszystkim interpretacji norm kanonicznych zawartych w Kodeksie Prawa Kanonicznego i w innych dokumentach o charakterze jurystycznym.

4. WYROBIENIE UMIEJĘTNOŚCI sporządzania pism urzędowych do kancelarii lub sądu biskupiego, np. skargi powodowej w sprawach małżeńskich do sądu biskupiego, jak również umiejętności tłumaczenia i wykładni przepisów prawnych z Kodeksu Prawa Kanonicznego.

5. WYROBIENIE UMIEJĘTNOŚCI posługiwania się językiem prawno-kanonicznym w interpretacji różnych instytucji kanonicznych, w zdobywaniu wiedzy i rozwijaniu w sobie profesjonalnych umiejętności.

Kompetencje społeczne:

1. WYROBIENIE UMIEJĘTNOŚCI odpowiedniej i rzeczowej oceny priorytetów, które służą do wykonywania konkretnych zadań w społeczności ludzkiej w wymiarze podchodzenia do problemów społecznych i ich właściwego rozwiązywania.
2. WYROBIENIE ZDOLNOŚCI do samodzielnego radzenia sobie na podstawie zdobytej wiedzy z rozwiązywaniem konkretnych problemów związanych z codziennością i doskonalenia zdobytej wiedzy prawno-kanonicznej.

Wykład przeznaczony jest dla studentów V roku Teologii kurs B. Studenci powinni poznać teorie prawa i posiadać ogólną wiedzę z zakresu Kodeksu Prawa Kanonicznego wraz z jego komentarzami, które są dostępne w bibliotece uniwersyteckiej lub zakładzie prawa lub teologii. Ogólna znajomość instytucji prawnych z prawa rzymskiego i kanonicznego. Kompetencje swoje studenci mogą uzupełnić przez własne studium Kodeksu Prawa Kanonicznego i komentarzy do prawa kanonicznego.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	-zna i rozumie w pogłębionym stopniu – wybrane zagadnienia z dziedziny prawa kanonicznego, takie jak ustrój Kościoła, prawo małżeńskie, prawo procesowe, prawo o sakramentach, umie korzystać z Kodeksu Prawa Kanonicznego, by odnaleźć właściwe kanony. Rozumie, że prawo kanoniczne opiera się na danych i teoriach teologicznych jako podstawach dociekań i wyjaśnień problematyki kanonicznej. Rozpoznaje zależności pomiędzy naukami teologicznymi a prawem kanonicznym. Zdobył przekazaną wiedzę z prawa kanonicznego jako podstawę teoretyczną dla ogólnego wykształcenia w zakresie programu na wybranym kierunku studiów.	T_W02
W_02	- zna i rozumie w pogłębionym stopniu teorie oraz zaawansowaną metodologię i terminologię z zakresu dziedzin nauki prawa kanonicznego i dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku studiów. Potrafi określać i wyjaśniać terminologię związaną z dziedziną prawa kanonicznego jako porządku prawnego promulgowanego w Kościele przez Papieża.	T_W09

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Przedmiot „Prawo Kanoniczne” jest ukazaniem wybranych działów prawa kościelnego zawartych w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 roku. Przedstawiane zagadnienia to:

Struktura hierarchiczna Kościoła z ukazaniem osób i instytucji, które uczestniczą we władzy papieża i biskupa diecezjalnego; Prymat papieża; Sobór; Synody; Struktura Kurii Rzymskiej; Legaci; Metropolice; Kuria diecezjalna - Wikariusz generalny, Wikariusz biskupi, Wikariusz sądowy; Biskupi w ogólności i ich zadania; Proboszcz i obowiązki; Wikariusz parafialny i obowiązki; Kapelani; Rektorzy Kościołów; Zapoznanie z podstawowymi elementami sądownictwa kościelnego; Struktura Sądu Kościelnego; Istota procesu małżeńskiego; Osoby uczestniczące w procesie; Kanoniczne prawo małżeńskie, Forma kanoniczna wyrażania zgody małżeńskiej; Zgoda i Wadliwość zgody małżeńskiej; Różne przykłady małżeństw - papuaskie, muzułmańskie i afrykańskie); Separacja; Małżeństwo konkordatowe; Przygotowanie do małżeństwa, Zapowiedzi; Zaręczyny; Uzdrawienie małżeństwa; Sposoby rozwiązania węzła małżeńskiego; Wybrane zagadnienia z prawa o Sakramentach; Prawa i obowiązki wiernych (normy o chrześcijanach). Proces małżeński. Uwaga jest także poświęcona szczegółom związanym z rozpoczęciem procesu o stwierdzenie nieważności małżeństwa kanonicznego.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład tradycyjny i prezentacja dokumentów z kancelarii parafialnej i Sądu Biskupiego	Egzamin ustny	Lista obecności, protokołów ocen po skończonym semestrze
W_02	Wykład ubogacony omówieniem materiałów w formie formularzy związanych z badaniem kanonicznym narzeczonych przez proboszcza w kancelarii parafialnej.	Egzamin ustny	Lista obecności, protokołów ocen w formie elektronicznej na stronie KUL.

VI. Kryteria oceny,

obecność na wykładach, dyskusja, zadawanie pytań i wypowiedzianie się na temat prawa w Kościele, zdany pozytywnie egzamin ustny.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	95

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
S. Kasprzak, Wybrane zagadnienia z Prawa Kościelnego, Lublin 2000; L. Gerosa, Prawo Kościoła,

Podręczniki Teologii Katolickiej t. 12, Poznań 1999; Codex Iuris Canonici, Kodeks Prawa Kanonicznego Auctoritate Joannis Pauli PP. II Promulgatus Poznań 1084 (tekst łacińsko-polski); P. M. Gajda, Prawo małżeńskie Kościoła Katolickiego, Tarnów 2000; J. Laskowski, Małżeństwo kontraktem czy przymierzem? „Chrześcijanin w świecie” Rok XVIII Nr 8-9/155-156 (1986), s. 108-117; E. Sujak, Kontakt psychiczny w małżeństwie i rodzinie, Wrocław 1983; S. Kasprzak, Rodzina Katolicka środowiskiem wychowania potomstwa do rozumienia małżeństwa. Studium kanoniczno-psychologiczne, Lublin 2005; S. Kasprzak, Kardynał kamerling Świętego Kościoła Rzymskiego. Urząd, Historia, Zadania, Lublin 2007. Notatki z wykładu.

Literatura uzupełniająca:

1. S. Kasprzak, Teologiczny charakter prawa kanonicznego i jego porządkująca rola w społeczności Kościoła, „Roczniki Nauk Prawnych” Tom XV, numer 2, - 2005, s. 313-349. Franciszek, List Apostolski „*motu proprio „Mitis Iudex Dominus Iesus”*”, reformujący kanony Kodeksu Prawa Kanonicznego dotyczące spraw o orzeczenie nieważności małżeństwa, Wydawnictwo Biblos Tarnów 2015.
2. S. Kasprzak, Wybrane zagadnienia z Prawa Kościelnego, Lublin 2000.
3. Kodeks Prawa Kanonicznego z 1983 roku, Pallottinum 1984.
4. S. Kasprzak, Kardynał Kamerling Świętego Kościoła rzymskiego. Urząd, Historia, Zadania, Lublin 2007.
5. Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego, Józef Krukowski, Remigiusz Sobański, Tom I księga I Normy Ogólne, Pallottinum 2003.
6. S. Kasprzak, Celibat wymogiem do święceń według obowiązującego prawa kościelnego, „Roczniki nauk Prawnych”, Tom XIII, zeszyt 2 – 2003, s. 207-240.
7. S. Kasprzak, Posługa misyjna kościoła partykularnego według Kodeksu prawa kanonicznego z 1983 roku, „Roczniki nauk Prawnych” Tom XI, zeszyt 2 – 2001, s. 19-64.
8. S. Kasprzak, Eucharystia źródłem, i szczytem dzieła ewangelizacji, [w:] Eucharystia fons vitae – współczesne problemy prawne, red. S. Tymosz, Lublin 2006, s. 113-143.
9. T. Pawluk, Prawo Kanoniczne według Kodeksu Prawa kanonicznego, Tom III, Prawo małżeńskie, Olsztyn 1986. Tenże, Tomy I – IV.
10. E. Szafronowski, Podręcznik Prawa Kanonicznego, T. 2, Ustrój Hierarchiczny Kościoła, Warszawa 1985.
11. S. Kasprzak, Teologiczny charakter Prawa kanonicznego i jego porządkująca rola w społeczności Kościoła, „Roczniki Nauk Prawnych” Tom XV, numer 2 – 2005, s. 313-349.
12. S. Kasprzak, Prawotwórcza rola słowa wypowiedzanego we wspólnocie Kościoła. Jak słowo staje się obowiązującym prawem, „Nurt SVD” z. 3-4, (2008), t. 123-124, s. 169-198.
13. S. Kasprzak, Norma korygująca w Kościele, [w:] *Veritatem in caritate*, Księga Jubileuszowa z okazji 70. Urodzin Księdza Biskupa Profesora Jana Śrutwy, redakcja W. Depo, M. Leszczyński, T. Guz, P. Marzec, Lublin 2011, s. 415-424.
14. S. Kasprzak, Obowiązek wychowania chrześcijańskiego dzieci w rodzinie i sankcje kanoniczne wobec narażania wiary na szwank, [w:] Kontrchrześcijaństwo jako kontekst działalności misyjnej w XXI wieku, praca zbiorowa pod redakcją Piotra Artura Sokołowskiego SVD, Pieniężno 2009, s. 87-110.
15. S. Kasprzak, Rodzina katolicka środowiskiem wychowania do rozumienia małżeństwa. Studium kanoniczno-psychologiczne, Lublin 2005.
16. A. Miziński, Kary poprawcze w aktualnych przepisach Kościoła łacińskiego, [w:] *Gaudium in litteris*, Księga Jubileuszowa ku czci Księdza Arcybiskupa Profesora Stanisława Wielgusa,

redakcja S. Janeczek, W. Bajor, M. M. Maciołek, Wydawnictwo KUL, Lublin 2009, s. 573-591.